

DINYÉS LÁSZLÓ

képzőművész

Született: 1948. április 29-én Székesfehérvárott. Általános iskolai és gimnáziumi évei nagy részét Kunszentmiklóson töltötte, 1968-tól Budapesten élt. 1973-1978 között elvégezte a Magyar Képzőművészeti Főiskolát (ma Egyetem), mestere Kokas Ignác volt. Festőművész és képzőművész tanári diplomát szerzett. A Magyar Képzőművészeti Alap (ma MAOE) és a Magyar Képzőművészek Szövetségének, illetve 1983-ig a Fiatal Képzőművészek Stúdiójának is a tagja volt. Csoportos és egyéni kiállításai voltak több helyen Magyarországon és Erdélyben. Magán- és közgyűjteményekben is megtalálhatók művei.

Dinyés László sohasem akart semmilyen irányzathoz sem tartozni, alapvetően realista irányzatot képviselt, de minden művészi kifejezési forma és technika érdekelte. A gimnáziumi évek alatt készített munkái is ezt mutatják. A sikeres főiskolai felvételéig évekig járt szorgalmasan képzőművészeti szakkörökbe. Igen fontosnak tartotta a tökéletes mesterségbeli tudást a rajzban és a festészetben is, mert úgy vélte, hogy csak ennek birtokában vonatkozathat el később egy művész. Hatalmas művészettörténeti tudása is arra ösztönözte, hogy olyat próbáljon megalkotni, amit még előtte nem csináltak.

Főiskolai vizsgamunkái közt találjuk egy időre utoljára emberábrázolást is tartalmazó művét, az *Öregszülőket*, amit nagy szeretettel csinált, mert ragaszkodott a családi örökségekhez.

A Főiskola után a Fiatal Képzőművészek Stúdiójának lett tagja, ahol az éves kiállításokra mindig vitt munkákat. Ezek először filozófiai témájúak voltak, majd egy elég jelentős korszakot jelentettek a biológiai témájú művei, amik a természet szépségével, annak apró dolgainak felnagyításával, változásaival foglalkoztak. Ebből az időszakból származik képei közül az egyetlen állami vásárlás is, a *Biominta* című festménye (250x94 cm, olaj, 1981.), ami közgyűjteményben Pécsen a Modern Magyar Művészeti Múzeumban található.

Ebben az időszakban már sokat foglalkoztatta a *minimal art* irányzatokból a *land art*, amit próbált bevinni a kiállító termekbe. Ezt példázza az 1981-es Szegedi Stúdió kiállításon készített *Földvillám* című berendezett tere, a Stúdió Galériai önálló kiállításán a *Földfény* című munkája, a betonba öntött gombákkal beoltott petricsészéi, amiben tovább éltek a

gombafonalak. Szintén ebben a szellemben készült az „Aratóbokor” sátor, ahol az aratással kapcsolatos tárgyak, búza kereszt, búzas fiolák, szép színesre lefestett kombájn alkatrészek, aratóébed, stb. került kiállításra és árusításra. Majd ezek már átvezettek a konceptuális művészet felé, aminek példái szintén a Stúdió kiállításokon valósultak meg. Először 1982-ben a Múcsarnokban *Az én részecskegyorsítóm* című művében jelent meg, majd 1983-ban az Ernst múzeumi Stúdió kiállításon az *Időrétegek 1 és 2* című berendezett terében, ahol a szokatlan tárgyak együttes megjelenése asszociálta a különböző korok szellemét. Idesorolható az Óbudai Galériai kiállításon az *Őskőr* című szikladarabokból rakott kör, ami több termen és a galérián kívül is folytatódott. Szintén konceptuális berendezett tér munkáihoz tartozott a *Leonardo utolsó vacsora asztala* is.

A stúdiós korból kikerülve ismét a realista ábrázolás felé fordult, de többnyire filozofikus gondolatokat fogalmazott meg. Ebből az időszakból származnak többek között a *Lux eterna*, *Emlékek emlékére*, *Antik ideák*, *Föld-pástétom* című festmények, amelyek már átvezetnek a történelmi témákhoz. A történelem mindig is nagyon érdekelte, de nemcsak festészeti témaként; komoly kutatásokat végzett kedvenc időszakából, az 1848-49-es szabadságharcról.

A történelem mellett többet akart megtudni a vallásról is, ezért elvégezte a teológián a világi hitoktatói szakot. E két érdeklődési körhöz tartoznak festészetében egyértelműen a *Szent Margit magyar királynő* és a *Szent László koronázása* képei, amelyek igen sok küzdelem árán készültek teljesen különböző technikával. Ezeken a munkáin is látszik, hogy a technikát mindig a mondanivalójához igazította és sohasem festett manírból, nem alakított ki „Dinyés stílust”. Istenhitéből fakadóan mindig szívesen dolgozott az egyháznak, ha alkalma volt rá. Így készült el Pesthidegkúton a Szalézi apácák kápolnájának oltára, amit nemcsak tervezett, hanem maga épített és festett meg. Nagy örömmel (és ismét egy teljesen egyedi technikával) festette meg Tiszaföldvár homoki katolikus templomába, az apszisba a torinói lepel Krisztus arcát. Akkoriban készítette el pap barátjának a torinói lepel hiteles másolatát, ami Tamási atya előadásával bejárta az egész országot.

Az 1980-as évek második felében elég hosszú alkotói válságba került, kereste az utat, hogy „hogyan tovább?” az adott társadalmi viszonyok közt.

Nagy változást hozott életében a rendszerváltás. Újult erővel kezdett el dolgozni.

Rendkívül érdekelte a kínai kalligráfia, ezért beiratkozott az ELTE kínai nyelv tanszékén az előkészítőre, ami két évig tartott. Ez idő alatt ismerkedett meg Mou Guo Liang kínai festővel, aki Kínában tanult a Képzőművészeti Főiskolán, de itt élt Magyarországon. Sokat tanult tőle a kínai festés technikájáról, a rizspapír, a kínai tus és ecset alkalmazásáról. Erről árulkodnak grafikái is. Kölcsonösen tanultak egymástól, együtt szerveztek képzőművészeti szakkört, ahol a magyarok a kínai technikát, a kínaiak az európai festészeti technikát tanulták.

Az ezredforduló táján nyílt lehetősége bizonyos budavári régészeti feltárásokban rajzolóként részt venni. Történelmi érdeklődését is kielégítette az a 8 évi régészeti lelet-rajzolás, amit a Budapesti Történelmi Múzeum középkori osztályának végzett. Ezt igen nagy szeretettel és élvezettel csinálta, mindig elbűvölte, ha egy régi időkből származó tárgyat foghatott a kezébe.

Nagy hatással volt rá a délszláv háború, ami emberábrázolásra készítette. Így készült el a *Háborúk után* című képe az égett Szűz Mária körüli körmenet és a *Hullarablók* képe.

Az 1990-es évek vége felé már nem elégítette ki a festés és rajzolás. Mivel mindig is érdekelte a formázás, ezért megtanulta a szobrászatot. 1999-től a szobrászattal végre kedvenc történelmi alakjait alkothatta újra. Nagy lelkesedéssel és felszabadultan készítette szobrait, amit misem bizonyít jobban, mint hogy 15 év alatt 20 köztéri szobrot, emlékművet, 33 domborművet, 9 kisplasztikát és 20 plakettet: összesen 82 (!) szobrászati művet alkotott. Minden művének alaposan kikutatta történelmi háttérét, hogy pontos történelmi képet adjon művészi megfogalmazásban. Első köztéri munkái lakóhelye szűkebb környezetébe, a Belső-Ferencvárosba készültek önkormányzati támogatással.

Történelmi érdeklődése révén lett tagja az Aradi Vértanúk Öröksége Egyesületnek, ahol aradi jó barátja révén megismerhette az Aradi Erekllye Múzeum hihetetlenül gazdag anyagát, ami újabb lendületet adott történelmi kutatásainak és az ismeretlen aradi vértanúk és rabok ábrázolásának. Így született az egyik legszebb domborműve, ami az aradi Minorita templomban van. Egyre többet dolgozott Aradra és környékére.

Majd szintén „48-as” érdeklődése vitte Nagybányára a Teleki Magyar Házhoz, mert elbűvölte gróf Teleki Sándor személyisége és élete, aki Petőfi és Liszt barátja is volt. Így születtek a Teleki szobrok és plakettek, valamint a Liszt szobor Koltóra. Lelkes előadója volt a minden évben megrendezett Teleki Napoknak.

Egész életében fontos szerepet játszott a zene, ifjú korában a pop-zene, később az igényes komolyzene. Gyermekével is ő szeretett meg az aktív muzsikálást és igen büszke volt zenei sikereikre. Fiai CD borítóit és koncertplakátjait szívesen tervezte, készítette el. Mindig zene mellett dolgozott. Két plakett is készült kedvenc zeneszerzőjéről, Bachról. Különös boldogsággal töltötte el, hogy élete utolsó évében, pár hónap alatt végighallgathatta Bach összes kompozícióját.

Minden képzőművészeti munkája mellett folyamatosan versbe öntötte érzéseit, benyomásait, bánatait, családban és természetben érzett örömeit. Így jelentek meg verses kötetei, amelyeket maga illusztrált.

Történelmi munkáiban folyamatosan kutatta Virágh Gedeon életét, amihez hozzátartozott az aradi rabok élete is. Hihetetlen szorgalmát és elkötelezettségét mutatta az aradi rabokról megjelent könyve, amiben 267 aradi rab portréját rajzolta meg.

Élete utolsó két évében teljesült egy régi vágya: festhetett egy igazi szárnyas oltárt, egyházi használatra. Természetesen ezt is maximalista módon oldotta meg: összesen hat képet festett meg. A szárnyak és a főrészt is, új technikai megoldással, egy-egy rúdon elforgathatóak, így egyszerűbb a használata és esztétikusabb a kivitele. Testi szenvedéseit is le akarta győzni azzal, hogy megfesti Gábriel arkangyal győzelmét a sátán kölykök felett, a pokol kapujánál.